

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 552.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796473906400/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- 348 *mit hoved var op*: op = oppe; jeg lever. – *ivæde mig*: blev opbragt, kom i affekt. – *ikke er (...) lange hvile*: ikke er til at spøge med. – *merite*: fortjeneste.
- 349 *heroisk*: heltmæssig. – *Reputation*: anseelse. – *divertere*: more, underholde. – *Hofnar*: se n.t.s. 295. – *ærbær*: alvorligt, seriøst. – *staaer paa*: står vagt om, værner, forsvaret. – *Rosonobel*: se n.t.s. 319. – *Clienter*: i det antikke Rom var c. jævner borgere, der levede i et frivilligt afhængighedsforhold til en stormand (patron), som de ydede opvartning mod at blive beskyttet af ham. – *Hillemænd*: »du almægtige!»
- 350 *Seine (...) Morland*: vittigheden stammer fra Gherardis komediesamling (se n.t.s. 188), stykket *Les Intrigues d'Arlequin* (fr.: *Harlekins intriger*) II,17, hvor Harlekin, der spiller boghandler, bekærer den unge Isabelle om, at Seinen flyder helt til Constantinopel, idet han påberåber sig sceneangivelsen i *Bajazet*: »La scène est à Constantinople» (fr.: scenen [ikke Seinen] er i C.), bd. II (1721-udg.), s. 484; »B.» er Racines tragedie fra 1672. – *Scena*: lat.: scenen, se foreg. note. – *aasyn*: ansigt. – *staae (...) an*: passe sig for. – *og*: også. – *briller*: se n.t.s. 303. – *Svite*: følge. – *moret*: maurere. – *om Theatro*: rundt om scenen. – *presenter*: gaver. – *gør (...) grimacer*: skærer, vrænger ansigter. – *bukker*: buk. – *ambasse*: armbrøst; dette skydevåben var på komediens tid forlængst gået af brug (neml. efter krudtvåbnenes opfindelse, se n.t.s. 146). – *skyder paa D. Ranudo*: ideen til det grotesk fremmedartede, voldsprægede (hils-)ceremoniel blandt abessinierne synes at stamme fra en portug. rejsebeskrivelse (som Holberg kendte) fra 1659 (geografisk ekstrakt heraf udg. på ty. 1670 og fr. 1672), forfattet af jesuitten og missionæren (se n.t.s. 337) Jeronimo Lobo (ca. 1595-1678), udg. Amst. 1728, bd. I, s. 29.
- 351 *skielmske*: slyngelagtigt. – *Romerske Religion*: katolicismen, se n.t.s. 337. – *Gemahl*: ægtefælle (uanset køn).
- 352 *Fasten*: fastetiden = 40 dage op til påsken. – *Notarius (...)* *Egteskabs contracten*: se n.t.s. 394.
- 353 *Vålstedet*: valpladsen, slagmarken. – *men*: eftersom, siden. – *curieux*: nysgerrig. – *knæpper*: knipser. – *alternere*: veksler, udfører på skift. – *Notarium*: notarius, lat.: notaren (her bøjet i afhængighedsfald, fordi stilen styrer dette fald på lat.).
- 354 *vivant*: lat.: de leve. – *omendskiønt (...)* *sammen*: iflg. Chr. V's Danske Lov (1683), 3-16-3, var det en datter tilladt at gifte sig mod forældrenes vilje, hvis lovlige grunde ikke talte derimod. – *udfødtes*: kræves. – *exemplariter*: lat.: eksemplarisk, til alm. afskrækkelse.
- 355 *kiende (...)* *for*: anerkende som. – *banden*: komplottet. – *conspirerer*: har svoret sig sammen.
- 356 *comportere*: opfører. – *Si furiosus etc.*: Si furiosi parentis liberi etc.; lat.: hvis børn af en afsindig fader osv., citat fra Romerretten; i Cor-